

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu R. S.

przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r.,

przy udziale Prokuratora Generalnego oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 11 lipca 2024 r.,

postanawia:

pozostawić protest wyborczy bez dalszego biegu.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Oktawian Nawrot

UZASADNIENIE

Składający protest R. S., jak wskazał: wyborca w P., wniósł 17 czerwca 2024 r. bezpośrednio do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko ważności wyborów przeprowadzonych 9 czerwca 2024 r., a których wynik został ogłoszony 10 czerwca 2024 r. (Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej z 10 czerwca 2024 r. o wynikach wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 9 czerwca 2024 r., Dz.U. z 2024 r. poz. 853), zarzucając: „naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych poprzez

przekazanie nieuprawnionym osobom spisów wyborców z OKW nr [...]i OKW nr [...]1; niezapewnienie wystarczającej liczby członków komisji – mimo braku przeszkód; wydanie mniejszej niż wymagana przez prawo liczbie członków materiałów OKW nr [...] przez urzędnika wyborczego; niestarannie liczenie kart do głosowania – przed i po głosowaniu; pracę w niepełnym składzie, w małych grupach, w tym stemplowanie otrzymanych kart do głosowania, wejście do lokalu po godzinie 6:00; poświadczenie nieprawdy w protokole głosowania” i żądając unieważnienia wyborów na posłów do Parlamentu Europejskiego w Obwodowej Komisji Wyborczej Nr [...] w miejscowości K..

Pismem z 24 czerwca 2024 r. Państwowa Komisja Wyborcza wyraziła swoje stanowisko w sprawie, wnosząc o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, zaś w razie jego rozpoznania – wyraziła opinię, że zawarte w nim zarzuty są bezzasadne.

Pismem z 27 czerwca 2024 r. stanowisko w sprawie przedstawił Prokurator Generalny, wyrażając pogląd, że wniesiony protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu.

Ogólne unormowania dotyczące protestów wyborczych sformułowane zostały w rozdziale 10 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2023, poz. 2408 ze zm.; dalej jako: „Kodeks” lub „k.wyb”), przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów,

mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2). Stosownie do § 2 przytoczonego przepisu, protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania. Jak przy tym wynika z art. 82 § 1 pkt 1 k.wyb., podstawą wniesienia protestu może być tylko popełnienie ściśle określonych przestępstw przeciwko wyborom, stypizowanych w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, a mianowicie w art. 248-251. Ponadto zgodnie z art. 82 § 3 k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego. Art. 241 § 3 Kodeksu stanowi, iż wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Stosownie zaś do art. 243 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241.

Zgodnie z art. 336 k.wyb., do protestów wyborczych i postępowania w sprawie stwierdzenia ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 241-246 Kodeksu.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, art. 243 § 1 Kodeksu odsyła do treści całego art. 241 k.wyb., a zatem do wszystkich jednostek redakcyjnych tego przepisu. Należy zatem stwierdzić, że wynikająca z normy prawnej zawartej w art. 243 § 1 zd. 1 k.wyb. sankcja w postaci pozostawienia protestu bez dalszego biegu dotyczy sytuacji, gdy protest pochodzi od osoby niewymienionej w katalogu podmiotów uprawnionych do dokonania tej czynności, zawartym w art. 82 § 3 k.wyb., lub został wniesiony z naruszeniem terminu przewidzianego w art. 241 § 1 k.wyb., bądź też nie spełnia wymagań formalnych stanowiących konstrukcyjne elementy protestu, określonych w art. 241 § 3 k.wyb., tj.

gdy wnoszący nie formułuje zarzutów oraz nie przedstawia lub nie wskazuje dowodów, na których opiera swoje zarzuty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 listopada 2015 r., III SW 119/15).

Obowiązkiem wnoszącego protest wyborczy, zgodnie z przepisami Kodeksu, jest tym samym sformułowanie w nim zarzutów dotyczących naruszenia unormowań zawartych w tymże Kodeksie, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom – mających wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawienie lub wskazanie dowodów uzasadniających te zarzuty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2019 r., I NSW 16/19).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd Najwyższy oceniając wniesiony protest przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego stwierdza, iż jego Autor nie wskazuje żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Podnoszone przez składającego protest nieprawidłowości, to zasadniczo jego ocena co do wystąpienia w konkretnej obwodowej komisji wyborczej naruszenia wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej dla obwodowych komisji wyborczych, a nie przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów czy dopuszczenia przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego. Wnoszący protest wskazuje co prawda, że zauważone nieprawidłowości w pracy członków obwodowej komisji wyborczej „unieważniają i zniekształcają wynik wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. przeprowadzonych w OKW Nr [...] w miejscowości K.”, lecz w jakikolwiek sposób nie precyzuje na czym zniekształcenie to polega i nie wskazuje dowodów, na których opiera swoje zarzuty.

Skarżący składa protest jako wyborca, lecz stanowi on w rzeczywistości ocenę aktywności obwodowej komisji wyborczej, której Skarżący był członkiem. Nie odnosi się on do głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów, lecz do sposobu organizacji pracy administracyjnej w konkretnej obwodowej komisji wyborczej. Skarżący posiłkuje się swoim statusem jako wyborcy, aby wnieść protest jako osoba uprawniona z art. 82 § 2 k.wyb., nie jest bowiem jako członek komisji wyborczej

uprawniony do podjęcia takiej czynności (zgodnie z art. 82 § 5 k.wyb., protest złożyć może jedynie przewodniczący komisji, a nie jej członek). Samo to już może przesądzać o konieczności potraktowania protestu jako wniesionego przez osobę nieuprawnioną. Sąd Najwyższy nadto zgadza się z Państwową Komisją Wyborczą, iż pismo Skarżącego w rzeczywistości nie jest protestem wyborczym, żaden bowiem z przedstawionych w proteście zarzutów nie dotyczy ww. ustawowych przesłanek do wniesienia protestu, lecz skargą na działalność obwodowej komisji wyborczej, której rozpatrzenie zgodnie z art. 175 § 1 pkt 4 k.wyb. należy do kompetencji rejonowej komisji wyborczej.

Wobec powyższego, na podstawie art. 243 § 1 w zw. z art. 336 Kodeksu wyborczego, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Oktawian Nawrot

[SOP]

[a!]